

Bild: Jessica Gow, TT

Dags att ge kvinnor lön för hela arbetsdagen

Mängden av sexuella övergrepp och trakasserier i arbetslivet som #metoo-rörelsen synliggjort avslöjar en ojämsställd fördelning av makt och inflytande. Ojämsställdheten leder också till att kvinnors löner i genomsnitt är 12 procent lägre än mäns. På Internationella kvinnodagen och med ett halvår kvar till valet kräver vi i 16:02-rörelsen kraftfulla åtgärder för att motverka de strukturer som möjliggör övergrepp och upprätthåller löneskillnader.

ANNONS

09:00 - 8 mar, 2018

Under vintern har en svallvåg av vittnesmål om mäns sexuella övergrepp och trakasserier sköljt över landet. I bransch efter bransch har kvinnor gått ut i gemensamma upprop och med all tydlighet visat att problemet inte är begränsat till enskilda individer, arbetsplatser eller branscher.

På samma sätt finns också lönegapet mellan kvinnor och män i alla branscher och nästan alla yrken. Det är mäns makt och överordning på arbetsplatser, i familjer och på samhällsnivå som gör att de kan begå sexuella övergrepp mot kvinnor, och det är också den som skapar och upprätthåller ojämsställda löner och undervärdering av kvinnors arbete.

ANNONS

Temperaturmätare

Löneskillnaden är en temperaturmätare på skillnaden i makt mellan kvinnor och män. I år är genomsnittsskillnaden i lön 12 procent. Det betyder att en kvinna i genomsnitt får 4 200 kronor mindre i lön varje månad. Omräknat i tid betyder det att kvinnor jobbar gratis efter klockan 16:02 varje dag, medan män har betalt för hela sin arbetsdag kl. 8-17. Detta får ekonomiska konsekvenser under hela livet och bidrar till att kvinnor i genomsnitt har 30 procent lägre pension än män.

Sedan vi bildades har klockslaget då kvinnor börjar jobba gratis långsamt tickat framåt från 15:51 till 16:02.

Det är nu sex år sedan politiska kvinnoförbund, fackförbund och kvinnorörelsens organisationer gick samman i det som idag heter 16:02-rörelsen. Vi är landets största sammanslutning för jämställda löner. Sedan vi bildades har klockslaget då kvinnor börjar jobba gratis långsamt tickat framåt från 15:51 till 16:02. Med den förändringstakten dröjer det till år 2050 innan vi når jämställda löner. Så lång tid får det inte ta.

Fyra krav

För att motverka sexuella övergrepp och trakasserier i arbetslivet måste vi bryta de ojämställda strukturer som möjliggör övergreppen. Insatser för att minska löneskillnaderna är ett effektivt sätt att göra detta. 16:02-rörelsen kräver att regeringen och arbetsmarknadens parter tar gemensamma krafttag. Vi har fyra krav:

1. Ge kvinnor och män samma rätt till heltid och trygga anställningsformer.

Kvinnodominerade branscher har mer ofrivilligt deltidsarbete, osäkra anställningar och sämre löneutveckling. Det ger sämre inkomster och ökar utsattheten för trakasserier och övergrepp. Vissa grupper av kvinnor, som utrikes födda kvinnor och kvinnor med funktionsnedsättning, löper särskilt stor risk att hamna i otrygga arbetsförhållanden. Regering, kommuner och andra arbetsgivare måste ge kvinnor och män samma rätt till heltid och trygga anställningsformer.

2. Synliggör och åtgärda strukturella löneskillnader.

I yrken och branscher där kvinnor är i majoritet är lönerna lägre än i mansdominerade yrken och branscher. Det gäller även när kraven på utbildning, kompetens, färdigheter och ansvar är likvärdiga. Staten och arbetsmarknadens parter måste ta sitt ansvar och bryta denna strukturella värdediskriminering så att löneläget alltid motsvarar yrkets krav.

3. Skärp tillsynen av bestämmelserna om aktiva åtgärder och lönekartläggningar i diskrimineringslagen.

Diskrimineringslagen har skärpts och arbetsgivare är nu skyldiga att varje år analysera och åtgärda osakliga skillnader i lön och anställningsvillkor mellan kvinnor och män. För att lagen ska följas måste Diskrimineringsombudsmannens tillsyn skärpas och arbetsgivare som bryter mot reglerna straffas med vite eller andra påföljder. DO och arbetsmarknadens parter måste också arbeta förebyggande för att motverka sexuella trakasserier och övergrepp i arbetslivet.

4. Säkerställ ett mer jämställt uttag av föräldraförsäkringen.

Män tar bara ut drygt 27 procent av föräldraledigheten och gör varje dag en timme mindre av det obetalda hemarbetet. För att bryta mönstret krävs att regering och riksdag tar tydliga steg för en jämställd föräldraförsäkring. Det kommer att stärka kvinnors positioner i arbetslivet och ekonomiska självständighet, men också barns rätt till sina pappor och pappors relationer till sina barn.

I dag klockan 16:02 manifesterar vi för kvinnors rätt att slippa utsättas för trakasserier i arbetslivet, och för jämställda löner. Vårt gemensamma budskap är: ”Efter kl. 16:02 jobbar kvinnor gratis. Varje dag. Dags för lön hela dagen!”

16:02-rörelsen

Amineh Kakabaveh

ordförande, Varken hora eller kuvad

Anders Johansson

förbundsordförande, FTF – facket för försäkring och finans

Britta Lejon

ordförande, Fackförbundet ST

Britt-Marie Söderberg Torstensson

ordförande, Winnet Sverige

Carina Ohlsson

ordförande, S-kvinnor

Clara Berglund

generalsekreterare, Sveriges Kvinnolobby

Ewa Larsson

ordförande, Gröna Kvinnor

Gulan Avci

ordförande, Liberala Kvinnor

Gunnel Hall

ordförande, KvinnorKan

Heike Erkers

förbundsordförande, Akademikerförbundet SSR

Håkan Sparr

ordförande, Försvarsförbundet

Ida Kåhlin

förbundsordförande, Sveriges Arbetsterapeuter

Kukkamariia Valtola Sjöberg

sammankallande, Miljöpartiets jämställdhets- och mångfaldskommitté

Louise Lindfors

ordförande, Fredrika Bremer Förbundet

Maria Johansson

ordförande, FQ - Forum kvinnor och funktionshinder

Marie Nilsson

ordförande, IF Metall

Malin Ackholt

förbundsordförande, Hotell- och restaurangfacket

Mats Ericson

förbundsordförande, Sveriges universitetslärare och forskare (SULF)

Mimika Kirgios

representant, Feministiskt Initiativ

Olga Persson

generalsekreterare, Unizon

Rossana Dinamarca

feministisk talesperson, Vänsterpartiets kvinnoätverk

Sineva Ribeiro

ordförande, Vårdförbundet

Sofia Jarl

förbundsordförande, Centerkvinnorna

Susanna Gideonsson

ordförande, Handelsanställdas förbund

Ulrika Boëthius

ordförande, Finansförbundet